

Sbírka zákonů

republiky Československé

Částka 10.

Vydána dne 29. dubna 1955

Cena Kčs 1,50

OBSAH:

20. Nařízení o řízení ve věcech správních (správní řád).

20.**Vládní nařízení**

ze dne 22. března 1955

**o řízení ve věcech správních
(správní řád).**

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 33 odst. 1 a 3 zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech:

Č Á S T P R V N Í.**ZÁSADY ŘÍZENÍ.**

Oddíl 1.

Úvodní ustanovení.**§ 1.****Účel nařízení.**

Účelem tohoto nařízení je upravit řízení ve věcech správních, aby umožňovalo co nejdokonaleji plnit úkoly lidově demokratické státní správy, aby přispívalo k ochraně obecných zájmů i práv a oprávněných zájmů pracujících a socialistických organizací, aby napomáhalo upevnění socialistické zákonnosti a státní disciplíny a aby vychovávalo k uvědomělé kázní.

§ 2.**Rozsah platnosti.**

(1) Podle tohoto nařízení se postupuje v řízení, v němž rozhodují o právech nebo povinnostech účastníků řízení výkonné orgány

národních výborů nebo jiné orgány státní správy (dále jen „správní orgány“). Pokud však zvláštní předpisy upravují řízení ve věcech správních odchylně, postupuje se podle nich.

(2) Toto nařízení se nevztahuje na trestní řízení správní.

Oddíl 2.

Základní pravidla řízení.**§ 3.**

(1) Správní orgány využívají řízení k prohlubování svého spojení s lidem a k posilování důvěry pracujících v lidově demokratický státní aparát. V řízení postupují v těsné součinnosti s pracujícími, podporují jejich iniciativu a opírají se o jejich pomoc a podněty.

(2) Správní orgány se zabývají každou věcí svědomitě, odpovědně a bez jakéhokoli byrokratického, ledabylého nebo povýšeneckého postoje. Vyřizují ji s vědomím, že jejich hlavním úkolem je sloužit pracujícím, starat se o jejich potřeby a pečovat všestranně o jejich blaho.

§ 4.

Správní orgány vychovávají v řízení pracující k tomu, aby dobrovolně plnili své povinnosti v zájmu celku, vysvětlují význam svých opatření a mobilisují k aktivní účasti na jejich uskutečnění.

§ 5.

(1) Správní orgány zahajují řízení na návrh nebo z vlastního podnětu. Z vlastního podnětu zahájí řízení, vyžaduje-li to obecný zájem nebo ochrana práv a oprávněných zájmů pracujících a socialistických organizací.

(2) Při řízení postupují správní orgány v souladu se zákony a ostatními předpisy, s potřebami a zájmy pracujícího lidu a zajišťují práva a oprávněné zájmy pracujících a socialistických organizací. Řízení přizpůsobují v rámci předpisů okolnostem případu, aby splnilo svůj účel co nejdokonaleji a aby probíhalo co nejrychleji, nejjednodušeji a nejehospodárněji a bez zbytečného zatěžování pracujících.

(3) Správní orgány učiní vhodná opatření, aby v řízení nebylo porušeno státní, hospodářské nebo služební tajemství.

§ 6.

Správní orgány soustavně prověřují, zda způsob řízení odpovídá těmto základním pravidlům a zda vede k upevnění pořádku v jejich činnosti. Zjištěné závady důsledně odstraňují.

ČÁST DRUHÁ.

PRŮBĚH ŘÍZENÍ.

O d í l 1.

Obecná ustanovení.

§ 7.

Účastníci řízení.

(1) Správní orgán dbá toho, aby účastníci řízení byli jeho činnými spolupracovníky. Pečuje všestranně o to, aby účastníci neutrpkli v řízení újmu pro nedostatek znalostí předpisů a poskytuje jim potřebné poučení a pomoc.

(2) Účastníkům musí vždy dát příležitost, aby mohli v řízení uplatnit svoje stanovisko a účinně obhájit svoje práva a oprávněné zájmy.

§ 8.

Zastupování.

(1) Účastníka, který nemůže v řízení jednat samostatně, zastupuje jeho zákonný zástupce; nemá-li účastník zákonného zástupce, ustanoví mu správní orgán opatrovníka, je-li toho třeba k hájení jeho zájmů v řízení. Rovněž ustanoví správní orgán opatrovníka účastníku řízení, jehož pobyt není znám a který si neustanovil zmocněnce.

(2) Účastníci řízení, jejich zákonní zástupci a opatrovníci mohou se dát zastupovat zmocněncem.

§ 9.

Věcná příslušnost.

(1) Výkonné orgány národních výborů vykonávají působnost ve všech oborech státní správy, kde nejsou podle zvláštních předpisů příslušné orgány jiné.

(2) Není-li stanoveno jinak, jsou v první stolici příslušné odbory, po případě obdobné výkonné orgány okresních národních výborů.

§ 10.

Místní příslušnost.

(1) Místní příslušnost se řídí zásadně bydlištěm účastníka řízení. Ve věcech, kde jde o nějakou činnost, řídí se místem této činnosti, a ve věcech, týkajících se nemovitosti, polohou této nemovitosti.

(2) Nelze-li místní příslušnost takto stanovit nebo je-li nebezpečí v prodlení, provede řízení ten správní orgán, u něhož byl dán k němu podnět. Je-li několik správních orgánů místně příslušných, provede řízení ten, který je první zahájil.

(3) V pochybnostech určuje místní příslušnost nadřízený správní orgán. Nadřízený správní orgán může, je-li to účelné, také určit, že řízení nebo jeho část provede na místě správního orgánu místně příslušného jiný správní orgán; k tomu může však určit pouze správní orgán věcně příslušný a téhož stupně, jako byl orgán původně příslušný.

§ 11.

Podjatost.

(1) Řízení nemůže provádět ten, u něhož pro poměr k projednávané věci, k účastníkům řízení nebo k jejich zástupcům, lze pochybovat o jeho nepodjatosti. V odvolacím řízení (oddíl 5), při přezkoumávání rozhodnutí mimo odvolací řízení (oddíl 6) a v řízení o protestu generálního prokurátora (oddíl 7) je vyloučen také ten, kdo se zúčastnil rozhodování v nižší stoli.

(2) Namítne-li účastník řízení podjatost nebo zjistí-li ji podjatý sám, oznámí to neprodleně svému bezprostřednímu představenému, který zařídí, jsou-li dány důvody podjatosti, aby řízení bylo provedeno pracovníkem nepodjatým. Je-li podjat vedoucí odboru nebo obdobného výkonného orgánu národního výboru, učiní potřebné opatření rada. Je-li podjat celý správní orgán, učiní potřebné opatření správní orgán nadřízený.

(3) Je-li nebezpečí v prodlení, provede podjatý neodkladné úkony v řízení sám, pokud nemůže být potřebné opatření ihned zařízeno.

§ 12.

Podání.

(1) Podání lze učinit jakýmkoli způsobem, pokud je spolehlivě patrné, kdo podání činí, o jakou věc jde, po případě co se navrhuje. Uplatňuje-li se v podání nárok, mají v něm být uvedeny i skutečnosti, které jej odůvodňují, a podle možnosti mají být připojeny nebo navrženy potřebné důkazy.

(2) Žádá-li o to účastník řízení, sepíše s ním správní orgán podání, je-li věcně příslušný. Přitom je povinen dát účastníkovi potřebné poučení a dbát, aby podání obsahovalo vše, čeho je třeba k řádnému uplatnění zájmů účastníka. Podání, které má povahu stížnosti, oznámení nebo podnětu pracujících, sepíše výkonný orgán národního výboru na žádost podatele bez ohledu na svou věcnou a místní příslušnost.

(3) Bylo-li podání učiněno u správního orgánu nepřislušného, postoupí je tento orgán neprodleně orgánu příslušnému.

§ 13.

Náklady řízení.

(1) Náklady řízení vzniklé správnímu orgánu se hradí z rozpočtu tohoto orgánu. Náklady, které v řízení vzniknou účastníkovi řízení, nese účastník sám.

(2) Správní orgán může však uložit účastníkovi, aby nahradil ty náklady řízení, které vznikly správnímu orgánu zaviněním účastníka, zejména jeho svévolným návrhem nebo úmyslným protahováním řízení. Správní orgán může účastníkovi také uložit, aby nahradil ostatním účastníkům řízení náklady, které jim vznikly jeho zaviněním.

(3) Správní orgán nahradí svědkovi nutné hotové výdaje a výdělek, který mu prokazatelně ušel. Nárok svědka zaniká, neuplatnil-li jej nejpozději do 3 dnů po svém výslechu.

(4) Správní orgán nahradí znalci nutné hotové výdaje. Poskytne mu také přiměřenou odměnu za práci spojenou s podáním posudku, pokud tato práce nepatří k povinnostem znalce vyplývajícím z jeho pracovního poměru.

§ 14.

Zajištění průběhu a účelu řízení.

(1) Správní orgán je oprávněn předvolat osoby, jejichž osobní přítomnost při projednání věci je nutná, a to i když tyto osoby bydlí mimo obvod jeho působnosti. Při předvolání musí správní orgán vycházet pracujícím vstříc tak, aby je zbytečně nezatěžoval.

(2) Osobám, které úmyslně maří nebo ruší řádný průběh řízení, může správní orgán v případech, kdy nelze zjednat nápravu jinak, uložit po předchozím upozornění pořádkovou pokutu až do výše 100 Kčs.

(3) Správní orgán může ještě před skončením řízení učinit v rozsahu nezbytně nutném opatření, jichž je třeba k zajištění účelu řízení, a to:

1. uložit účastníkům řízení, aby něco vykonali, něčeho se zdrželi nebo něco trpěli;

2. nařídit zabavení nebo jiné zajištění věci,

a) které mají být prohlášeny za propadlé nebo mají být zničeny anebo učiněny nepotřebnými, nebo

b) jichž je třeba k provedení důkazů.

(1) Proti rozhodnutí podle odstavců 2 a 3 je přípustné samostatné odvolání.

Lhůty.

§ 15.

Určení lhůty.

Není-li lhůta k provedení úkonů v řízení stanovena právním předpisem, určí přiměřenou lhůtu správní orgán. Správní orgán může lhůtu, kterou sám určil, z důležitých důvodů prodloužit.

§ 16.

Počítání lhůty.

(1) Je-li lhůta určena počtem dnů, nepočítá se do ní den, kdy se stala událost určující počátek lhůty.

(2) Lhůty určené počtem týdnů nebo měsíců končí uplynutím toho dne posledního týdne nebo měsíce, který se svým pojmenováním nebo číselným označením shoduje s dnem, kdy se stala událost určující počátek lhůty. Není-li takového dne v posledním měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.

(3) Případně-li konec lhůty na den pracovního klidu, je posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den.

(4) Lhůta je zachována, bylo-li podání před jejím uplynutím učiněno u správního orgánu, jemuž má být podáno, u nadřízeného správního orgánu anebo u místního národního výboru místa bydliště, pobytu nebo pracoviště toho, kdo podání činí. Lhůta je také zachována, bylo-li podání adresované některému z těchto správních orgánů odevzdáno před jejím uplynutím k poštovní dopravě. O tom, kdy je zachována lhůta k odvolání, platí ustanovení § 28.

(5) V pochybnostech se považuje lhůta za zachovanou, pokud se neprokáže opak.

§ 17.

Navrácení lhůty.

(1) Zmešká-li někdo z omluvitelného důvodu lhůtu k provedení nějakého úkonu v řízení, povolí mu správní orgán, u něhož měl být úkon učiněn, navrácení lhůty, požádá-li o to do 15 dnů ode dne, kdy překážka odpadla, a učiní-li v téže lhůtě zmeškaný úkon.

(2) Žádost o navrácení lhůty má odkladný účinek tehdy, kdyby jej byl měl zmeškaný úkon.

(3) Povoláním navrácení zmeškané lhůty je lhůta zachována.

Oddíl 2.

Zjištění podkladu pro rozhodování.

§ 18.

Podklad rozhodnutí.

(1) Správní orgán je povinen dbát, aby skutečnosti, které jsou podkladem rozhodnutí, byly zjištěny co nejpřesněji a nejúplněji. S tohoto hlediska a v souladu se základními pravidly řízení určuje správní orgán také, jak má být skutkový podklad rozhodnutí zjištěn, zejména, zda se má konat ústní jednání a které důkazy mají být provedeny.

(2) Správní orgán musí dát účastníkům řízení příležitost, aby se mohli před vydáním rozhodnutí vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, po případě navrhnout jeho doplnění.

§ 19.

Nahlížení do spisů.

(1) Účastníci řízení a jejich zástupci mají právo nahlížet do spisů s výjimkou zápisů o hlasování (poradních protokolů) a pořít si z nich opisy. Jiným osobám může správní orgán dovolit nahlédnout do spisů, pokud osvědčí, že znalosti obsahu spisu potřebují k hájení svých práv a oprávněných zájmů.

(2) Správní orgán je povinen učinit opatření, aby nahlédnutím do spisů nebylo porušeno státní, hospodářské nebo služební tajemství. Zachování služebního tajemství není však důvodem pro to, aby byly vyloučeny z na-

hlédnutí části spisu, obsahující zjištění okolností, které jsou nebo mohou být podkladem rozhodnutí.

§ 20.

D o k a z o v á n í.

(1) Správní orgán použije jako důkazu takových důkazních prostředků, které se hodí ke zjištění stavu věci, zejména výsledku svědků, znaleckého posudku, listiny nebo ohledání.

(2) Účastníci řízení mají navrhnout důkazní prostředky, které mají dokázat pravdivost jejich tvrzení. Správní orgán je však povinen provést všechny důkazy, které mohou přispět k úplnému objasnění věci, i když je ne navrhl žádný účastník.

(3) Provádí-li se důkaz místním ohledáním nebo ohledáním věci, je vlastník (držitel, správce) povinen trpět ohledání, dovolit k tomu účelu nezbytný přístup na pozemek nebo do místnosti, po případě předložit předmět ohledání. Osobě, která má listinu potřebnou k důkazu, může správní orgán uložit její předložení.

(4) Důkazní moc jednotlivých důkazních prostředků hodnotí správní orgán přihlížeje ke všem okolnostem případu.

§ 21.

Č e s t n é p r o h l á š e n í.

(1) Správní orgán může připustit na místě důkazu čestné prohlášení účastníka řízení.

(2) Čestné prohlášení nemůže být připuštěno, je-li na zjištění určité skutečnosti zvláštní obecný zájem nebo, když by tím byla porušena v řízení, v němž vystupuje několik účastníků, rovnost mezi nimi. Čestným prohlášením nemůže být nahrazen znalecký posudek.

(3) Průkaznost čestného prohlášení hodnotí správní orgán s přihlédnutím k výsledkům celého řízení. Není-li obsah čestného prohlášení v souladu s výsledky řízení, může správní orgán také nařídít provedení důkazu, na jehož místě připustil čestné prohlášení.

Oddíl 3.

Smír.

§ 22.

Je-li předmět řízení sporný mezi účastníky řízení a nevylučuje-li to povaha věci, mohou účastníci uzavřít se schválením věcně příslušného správního orgánu smír. O uzavření smíru, který lze s hlediska obecného zájmu schválit, má se správní orgán vždy pokusit.

Oddíl 4.

Rozhodnutí.

§ 23.

P o d m í n k y.

Rozhodnutí vydává příslušný správní orgán po předepsaném řízení, zejména po spolehlivém zjištění stavu věci (§ 18). Rozhodnutí musí odpovídat zákonům a ostatním předpisům i výsledkům řízení, aby jím bylo co nejlépe zajištěno splnění účelu sledovaného zákonem i ochrana práv a oprávněných zájmů pracujících a socialistických organizací.

§ 24.

L h ů t a p r o r o z h o d n u t í.

(1) V jednoduchých věcech, zejména jde-li o rozhodnutí vydávané jen na podkladě докладů předložených účastníkem řízení, rozhodne správní orgán bezodkladně po podání návrhu. Bezodkladně vydává správní orgán také osvědčení o skutečnostech, které jsou mu známy.

(2) V ostatních případech je nutno zpravidla rozhodnout do 15 dnů. Nemůže-li být v této lhůtě ve věci rozhodnuto pro zvláštní složitost věci nebo z jiných důležitých důvodů, vyrozumí o tom správní orgán účastníky s uvedením důvodů a sdělí jim lhůtu, v níž o návrhu rozhodne.

§ 25.

N á l e ž i t o s t i r o z h o d n u t í.

(1) Rozhodnutí obsahuje odůvodnění, výrok a poučení o odvolání. Odůvodnění není třeba,

vyhovuje-li se v rozhodnutí účastníkům řízení v plném rozsahu a není-li námitek jiného účastníka.

(2) Z odůvodnění musí být jasně patrné, na jakém podkladě bylo rozhodnutí vydáno a jaké úvahy rozhodovaly při hodnocení důkazů. Odůvodnění musí být přesvědčivé, aby z něho byla patrna správnost rozhodnutí a aby upevňovalo důvěru pracujících v lidově demokratický státní aparát a vychovávalo je k dobrovolnému a ukázněnému plnění jejich povinností.

(3) Výrok má úplně vyřídit projednávanou věc a všechny návrhy účastníků řízení. Správní orgán může, je-li to účelné, rozhodnout o některé části předmětu jednání zvlášť. Ukládá-li se v rozhodnutí povinnost k nějakému plnění, stanoví pro ně správní orgán přiměřenou lhůtu.

(1) Poučení o odvolání má obsahovat údaj, zda je rozhodnutí konečné, či zda je možno se z něho odvolat, do jaké lhůty a u kterého správního orgánu. Chybí-li v rozhodnutí poučení o odvolání nebo je-li neúplné, může účastník řízení žádat do 15 dnů ode dne, kdy mu bylo rozhodnutí oznámeno (§ 26), aby bylo doplněno. Lhůta k odvolání počíná v takovém případě běžet ode dne, kdy bylo účastníkovi oznámeno úplně poučení. Bylo-li dáno poučení nesprávné a účastník proto podal odvolání po lhůtě, považuje se odvolání za podané včas.

§ 26.

Oznámení rozhodnutí.

Rozhodnutí je oznámeno doručením jeho písemného vyhotovení účastníkovi řízení; bylo-li však vyhlášeno ústně v přítomnosti účastníků řízení, je oznámeno již tímto ústním vyhlášením. Účastník řízení může i v takovém případě do 3 dnů žádat, aby mu bylo doručeno písemné vyhotovení rozhodnutí; takovému účastníkovi je rozhodnutí oznámeno teprve dnem, kdy mu bylo doručeno jeho písemné vyhotovení.

Oddíl 5.

Odvolací řízení.

§ 27.

Přípustnost odvolání.

(1) Není-li jinak stanoveno, je účastník řízení oprávněn podat proti rozhodnutí odvolání. Nelze se však odvolat:

- a) proti rozhodnutí ústředního úřadu,
- b) proti rozhodnutí o odvolání vydanému odvolacím orgánem (§ 31).

(2) Proti rozhodnutí vydanému za řízení lze se bránit — není-li výslovně připuštěno odvolání samostatné — až v odvolání, které bylo podáno proti závěrečnému rozhodnutí.

§ 28.

Lhůta k odvolání.

(1) Odvolání se podává ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí (§ 26) u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal.

(2) Lhůta k odvolání je zachována i tehdy, bylo-li odvolání před jejím uplynutím podáno přímo u odvolacího orgánu anebo u místního národního výboru místa bydliště, pobytu nebo pracoviště odvolatele. Rovněž je lhůta zachována, bylo-li odvolání před jejím uplynutím odevzdáno k poštovní dopravě a adresováno správnímu orgánu, který vydal napadené rozhodnutí, nebo odvolacímu orgánu.

§ 29.

Odkladný účinek.

(1) Odvolání podané včas oprávněným účastníkem řízení má odkladný účinek.

(2) Správní orgán může odkladný účinek odvolání vyloučit, je-li pro naléhavý obecný zájem okamžitý výkon rozhodnutí nezbytný nebo je-li nebezpečí, že odkladem výkonu utrpí jiný účastník řízení, po případě jiná osoba, nenahraditelnou újmu. Proti rozhodnutí, kterým se vylučuje odkladný účinek odvolání, se nelze odvolat.

§ 30.

Náležitosti odvolání.

Odvolání lze podat písemně nebo ústně. Je třeba je odůvodnit a podle možnosti k němu připojit nebo v něm navrhnout potřebné důkazy; správní orgán však projedná odvolání i tehdy, nejsou-li tyto náležitosti splněny.

§ 31.

Odvolací orgán.

(1) O odvolání rozhoduje nadřízený správní orgán.

(2) O odvolání proti rozhodnutí odboru nebo obdobného výkonného orgánu národního výboru rozhoduje odbor, po případě obdobný výkonný orgán národního výboru bezprostředně vyššího stupně; jde-li o odvolání proti rozhodnutí odboru nebo obdobného výkonného orgánu krajského národního výboru, rozhoduje o něm příslušný ústřední úřad. O odvolání proti rozhodnutí rady místního národního výboru, u něhož nejsou zřízeny odbory, rozhoduje odbor, po případě obdobný výkonný orgán okresního národního výboru s vědomím své rady.

Řízení o odvolání.

§ 32.

Správní orgán, který vydal napadené rozhodnutí, může sám vyhovět odvolání, netýká-li se napadené rozhodnutí nikoho jiného než odvolatele. Proti takovému rozhodnutí o odvolání se lze dále odvolat.

§ 33.

Správní orgán vyrozumí o podaném odvolání, o nových tvrzeních odvolatelových a o nově navržených důkazech ostatní účastníky řízení. Přitom určí přiměřenou lhůtu, ne kratší než 3 dny, ve které se mohou vyjádřit.

§ 34.

(1) Nevyhoví-li správní orgán, který vydal napadené rozhodnutí, odvolání sám, předloží je ihned s celým spisem odvolacímu orgánu. Je-li třeba řízení doplnit, učiní tak neprodle-

ně, aby odvolání mohi předložit odvolacímu orgánu nejpozději do 3 týdnů ode dne, kdy mu došlo; v této lhůtě provede i nově navržené důkazy, jichž je třeba k doplnění řízení. Odvolání předloží také tehdy, bylo-li podáno opožděně nebo není-li přípustné.

(2) K předloženému odvolání připojí správní orgán též své stanovisko s důvody a případně vyjádření ostatních účastníků řízení.

§ 35.

Odvolací orgán vrátí věc správnímu orgánu první stolice k doplnění, je-li ke spolehlivému rozhodnutí odvolacího orgánu nutno dosavadní řízení doplnit, zejména provedením nových důkazů nebo opakováním důkazů již provedených. Je-li to účelné, doplní odvolací orgán řízení sám.

§ 36.

(1) Odvolací orgán rozhodne zpravidla ve věci samé.

(2) Odvolací orgán může však napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit správnímu orgánu první stolice k novému projednání a rozhodnutí, je-li stav věci zjištěn tak nedostatečně, že by bylo nutné provádět rozsáhlé šetření nebo celé řízení opakovat. Správní orgán první stolice je stanoviskem odvolacího orgánu vázán.

(3) Odvolání je třeba vyřídit do 3 týdnů ode dne, kdy došlo odvolacímu orgánu. Nemůže-li být pro zvláštní složitost věci nebo z jiných důležitých důvodů v této lhůtě vyřízeno, vyrozumí o tom odvolací orgán odvolatele s uvedením důvodů, proč odvolání nemohlo být vyřízeno včas.

§ 37.

Odvolací orgán není vázán návrhy účastníků řízení, přezkoumá správnost celého napadeného rozhodnutí a může je jakkoli změnit nebo doplnit; přitom dbá o odstranění všech vad řízení provedeného v první stolici, které by mohly mít vliv na správnost rozhodnutí.

§ 38.

Bylo-li podáno odvolání opožděné nebo nepřipustné, odvolací orgán přezkoumá, zda není důvodu ke zrušení nebo změně rozhodnutí mimo odvolací řízení; jinak odvolání zamítne.

Oddíl 6.

Přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení.

a) **výkonných orgánů národních výborů:**

§ 39.

(1) Nadřízené orgány mají právo přezkoumávat rozhodnutí rad národních výborů a mohou je rušit nebo měnit. Orgány nadřízené odborům nebo obdobným výkonným orgánům národních výborů mají právo přezkoumávat jejich rozhodnutí a nesprávná rozhodnutí rušit nebo měnit.

(2) Nadřízený orgán přezkoumává rozhodnutí z vlastního podnětu nebo z podnětu jiného, zejména ke stížnosti pracujících.

§ 40.

(1) Hodlá-li nadřízený správní orgán zrušit nebo změnit rozhodnutí výkonného orgánu národního výboru, je povinen vyžádat si předem jeho vyjádření.

(2) Při zrušení nebo změně rozhodnutí je třeba dbát, aby práva nabytá v dobré víře byla co nejméně dotčena.

(3) Rozhodnutí, jímž se ruší nebo mění rozhodnutí výkonného orgánu národního výboru, je třeba pečlivě odůvodnit, aby vnitřním obsahem plně přesvědčovalo o své správnosti. Stejnopis rozhodnutí se zašle také příslušnému prokurátorovi.

b) **jiných správních orgánů:**

§ 41.

Ustanovení § 40 se užije obdobně také v případech, kdy nadřízené správní orgány mohou rušit nebo měnit rozhodnutí i jiných správních orgánů než výkonných orgánů národních výborů.

Oddíl 7.

Řízení o protestu generálního prokurátora.

§ 42.

(1) Protestu generálního prokurátora může vyhovět sám správní orgán, proti jehož rozhodnutí protest směřuje. Rozhodnutí, jímž protestu vyhovuje, je správní orgán povinen oznámit (§ 26) ve lhůtě v protestu určené.

(2) Nehodlá-li správní orgán, proti jehož rozhodnutí protest směřuje, protestu vyhovět, je povinen předložit jej se svým stanoviskem ve lhůtě v protestu určené k rozhodnutí správnímu orgánu vyššího stupně.

(3) Rovněž správní orgán vyššího stupně oznámí své rozhodnutí o protestu ve lhůtě v protestu určené; tato lhůta se počítá ode dne, kdy obdržel protest od podřízeného správního orgánu. Nemůže-li včas rozhodnout, vyrozumí o tom i o důvodech, jež dodržení lhůty brání, prokurátora, který protest podal.

§ 43.

Rozhodnutí o protestu zašle správní orgán současně s jeho oznámením (§ 42 odst. 1 a 3) též prokurátorovi, který protest podal. Rovněž předloží-li správní orgán protest k rozhodnutí správnímu orgánu vyššího stupně (§ 42 odst. 2), vyrozumí o tom i o svém stanovisku současně prokurátora, který protest podal.

ČÁST TŘETÍ.

EXEKUČNÍ ŘÍZENÍ.

§ 44.

Podklad exekuce.

(1) Správní exekuci lze provést na podkladě:

- a) vykonatelných rozhodnutí ústředních úřadů a směrů před nimi uzavřených,
- b) vykonatelných rozhodnutí výkonných orgánů národních výborů a směrů před nimi uzavřených,

c) vykonatelných rozhodnutí jiných správních orgánů, je-li tak stanoveno zvláštním předpisem, a za stejných podmínek též na podkladě smírů před nimi uzavřených,

d) vykonatelných výkazů nedoplatků sestavených ústředními úřady nebo výkonnými orgány národních výborů, jakož i na podkladě vykonatelných výkazů nedoplatků sestavených jinými orgány, pokud je tak stanoveno zvláštním předpisem.

(2) Podklad správní exekuce jest exekučním titulem též pro soudní exekuci.

§ 45.

Vykonatelnost rozhodnutí.

(1) Rozhodnutí je vykonatelné, není-li proti němu přípustný opravný prostředek nebo nemá-li opravný prostředek odkladný účinek.

(2) Výkaz nedoplatků je vykonatelný, byl-li sestaven na základě vykonatelných rozhodnutí nebo na základě dlužníkovy povinnosti stanovené právním předpisem zaplatit bez vydání zvláštního rozhodnutí.

§ 46.

Nároky, které lze vymáhat správní exekucí.

Správní exekucí lze vymáhat:

- a) peněžité nároky, nejde-li o exekuci na nemovitě věci nebo na práva k nim,
- b) nároky na vydání nebo dodání věcí movitých,
- c) nároky na splnění povinnosti něco konat, něčeho se zdržet nebo něco trpět,
- d) nároky na vyklizení nemovitě věci nebo její části.

§ 47.

Prostředky exekuce k vymáhání nepeněžitých nároků.

(1) Prostředky exekuce k vymáhání nepeněžitých nároků jsou:

- a) náhradní výkon,
- b) nepřímé donucení peněžitou pokutou,
- c) přímé donucení.

(2) Peněžité pokuty nesmí v jednotlivém případě přesahovat částku 1.000 Kčs.

§ 48.

Podrobnější předpisy.

Podrobnější předpisy o exekučním řízení budou vydány vyhláškou ministerstva spravedlnosti.

ČÁST ČTVRTÁ.

USTANOVENÍ ZÁVĚREČNÁ.

§ 49.

Imunity a výsady.

Správní orgán je povinen šetřit v řízení imunit a výsad přiznávaných právem mezinárodním, mezinárodními smlouvami uzavřenými Československou republikou nebo zvláštními československými vnitrostátními předpisy.

§ 50.

Přechodné ustanovení.

(1) Ustanovení tohoto nařízení se užije i na řízení zahájené přede dnem počátku jeho účinnosti; právní účinky jednotlivých úkonů, které nastaly již přede dnem počátku účinnosti tohoto nařízení, zůstávají zachovány.

(2) Do doby, než budou podle § 48 vydány podrobnější předpisy o exekuci k vymáhání peněžitých nároků, postupuje se při vymáhání těchto nároků podle předpisů o vymáhání daní.

§ 51.

Prováděcí předpisy.

Vyhláškou ministerstva spravedlnosti mohou být vydány předpisy potřebné k provedení tohoto nařízení, zejména předpisy o zastupování, o dožadání, o doručování, o dokazování a o protokolech.

§ 52.

Zrušení dosavadních předpisů.

(1) Zrušeny jsou obecné předpisy o správním řízení, zejména:

1. vládní nařízení č. 8/1928 Sb., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízení),
2. nařízení ministra vnitra č. 150/1944 Sb., o obecním správním řízení,
3. zákon č. 173/1948 Sb., o čestném prohlášení ve správním řízení,
4. zák. čl. XX/1901, o zjednodušení administrativního řízení, a předpisy vydané k jeho provedení.

(2) Nedotčeny zůstávají:

1. zvláštní předpisy o správním řízení (na př. o řízení ve věcech daňových),
2. zvláštní ustanovení o řízení obsažená v jiných předpisech; zrušena jsou však ustanovení §§ 28 až 30 zákona č. 138/1948 Sb., o hospodaření s byty, a ustanovení předpisů je provádějících,
3. vládní nařízení č. 31/1951 Sb., o styku státních úřadů a jiných orgánů s úřady a orgány cizích států,
4. vládní vyhláška č. 225/1954 Ú. l., o vyřizování stížností, oznámení a podnětů pracujících u národních výborů a jejich výkonných orgánů.

§ 53.

Účinnost a provedení.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. července 1955; provedou je všichni členové vlády.

Široký v. r.

Dr. Dolanský v. r.	Poláček v. r.
gen. arm. Dr. Čepička v. r.	Štoll v. r.
Kopecký v. r.	Uher v. r.
Ing. Jankovcová v. r.	Beran v. r.
Dr. Škoda v. r.	Jonáš v. r.
Barák v. r.	Reitmajer v. r.
Ing. Šimůnek v. r.	Smida v. r.
Dr. Kyselý v. r.	Dr. Bartuška v. r.
Plojhar v. r.	Dvořák v. r.
Dr. Šlechta v. r.	Dr. Kahuda v. r.
David v. r.	Málek v. r.
Đuriš v. r.	Maurer v. r.
Krajčír v. r.	Dr. Neuman v. r.
Krosnář v. r.	Nosek v. r.
Machačová v. r.	Pospíšil v. r.
Dr. Nejedlý v. r.	Ing. Púčik v. r.